

УДК: 504.055

Шмандій В.М., Знайко Н.С., Плугарь О.В. (Україна, Кременчук)**АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ В ІНДУСТРІАЛЬНОМУ РЕГІОНІ**

Регіональні особливості формування небезпеки є підставою для здійснення просторового зонування територіально-виробничого комплексу Середнього Придніпров'я (ТВК СВ). Виділяємо окремі соціально-промислові райони (Кременчуцький, Комсомольський і Світловодський), а в їх складі - зони формування небезпеки. Однопрофільні виробничі об'єкти характеризуються типовими загальними чинниками формування небезпеки, що дозволяє певною мірою уніфікувати напрямки управління екологічною безпекою в галузевих аспектах.

Кременчуцький промрайон включає 5 технозон: північну, південну, Автозаводську, східну, центральну. З них чотири розташовані на лівому березі Дніпра, а одна (південна) - на правому.

Профілізація техногенної небезпеки в західній технозоні визначається зональним пріоритетом - техногенними землетрусами. Чинниками формування небезпеки також є пилове забруднення навколишнього середовища, антропогенна трансформація ландшафтів.

У центральній технозоні екологічна небезпека характеризується більш низькими рівнями, ніж в інших технозонах, і досить локалізована.

У Світловодському соціально-промисловому районі виділено три технозони - південно-східну, південно-західну, Власівську.

Виходячи зі специфіки та особливостей формування екологічної небезпеки виділяємо наступні основні функціонуючі господарські комплекси: машинобудування та металообробки; нафтопереробки і нафтохімії; видобутку і переробки рудних і нерудних копалин; будівельної індустрії; транспортний; теплоенергетичний.

У комплексі машинобудування і металообробки основними джерелами небезпеки є автомобільний завод, вагоно-будівний завод, завод дорожніх машин, сталеливарний завод, завод металокопирокцій і виробів зв'язку, що розташовані в Кременчуцькому промисловому районі. Характерною особливістю техногенних об'єктів є наявність значної різноманітності технологічних процесів, що визначає широкий спектр шкідливих речовин у викидах в атмосферне повітря, в промислових стоках, у відходах. У господарському комплексі з видобутку та переробки природних копалин формується широкопрофільна небезпека. Джерела техногенних землетрусів (кар'єри), кількість яких у досліджуваному ТВК досить значна, обумовлюють небезпеку, наслідки якої можуть проявлятися при пошкодженні і руйнуванні будівель і споруд, що знаходяться в зоні сейсмічного впливу. У господарському комплексі будівельної індустрії формується екологічна небезпека, що визначаються, в основному, трансформацією ландшафтів і забрудненням атмосферного повітря. Це обумовлено значною кількістю складованих твердих промислових відходів. Транспортний комплекс (автомобільний, залізничний та річковий транспорт) представлений у всіх промрайонах ТВК. Має місце «сусідство» небезпек, що обумовлює забруднення атмосферного повітря продуктами згоряння вуглеводневого палива в двигунах і шумовим забрудненням. Об'єктами трубопровідного транспорту є магістральні газо- і нафтопроводи, перекачувальні станції. Екологічну небезпеку становлять аварійні пориви трубопроводів.

Таким чином, результати проведених нами досліджень можуть бути науковою основою для розробки заходів з регулювання рівня екологічної безпеки у певному регіоні.